

бом, який С.Л. Рубінштейн назвав «згори донизу»: викладач показує цінність теоретичних знань і демонструє це на власному прикладі, що створює умови для привласнення такої позиції студентом. При виконанні групових завдань Прагматика може підтримати Активіст своєю готовністю до пошуку нового, але може й посилити його прагнення вже починати «щось робити». Цікавою може виявитися співпраця з Теоретиком. Об'єднавшись на заходах нетерпимості до невизначеності, вони можуть спрямувати спільні зусилля на прояснення ситуації і робитимуть це кожен своїм способом. Таким чином навчальна робота буде різноплановою і зможе збагатити навчальний досвід кожного.

Як свідчать результати проведеного нами дослідження, найбільш продуктивно у малих групах під час виконання аудиторних завдань і в разі, коли завдання самостійної роботи не є індивідуальними, працюють студенти, що своїми стильовими проявами створюють модель гармонійної стильової структури навчання. Кожен з них виявляє у процесі виконання спільної навчальної діяльності власні навчальні преференції і докладає зусиль для отримання бажаного результату.

Викладене вище свідчить про те, що врахування індивідуальних особливостей навчальної поведінки студентів, зумовленої їхнім стилем учіння, є важливим фактором реалізації індивідуального підходу у навчання. Водночас, слід пам'ятати і про розвивальну функцію учіння. Йдеться не лише про розвиток психічних явищ, що, власне, обслуговують учіння. Проблема торкається більш широкого кола психічних явищ і розповсюджується на особистісну сферу студента загалом і стильову зокрема. Постає ще один її аспект, пов'язаний з необхідністю формування гармонійного стилю учіння студента та можливістю це зробити засобами реалізації навчально-професійної діяльності студента.

Назаренко О. А., доц. кафедри міжнародного та європейського права, кандидат юридичних наук

ДІЛОВА ГРА ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ АУДИТОРНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-ЮРИСТІВ

Професійно-орієнтоване навчання виступає потужним стимулом і основним мотиватором вивчення правових дисциплін. Практика засвідчує, що інтерес до предмету зростає тоді, коли він прак-

тично значущий, коли студенти ясно і чітко уявляють перспективи використання отриманих знань, коли метою навчання стають корисні навички та вміння, які в майбутньому будуть цінними, востребуваними, отже, підвищать особисту конкурентоспроможність і шанси на успіх у кар'єрі, науці чи будь-якій іншій діяльності.

В останні роки концепція ділової гри має тенденцію інтенсивно розвиватися. Саме ділові ігри як форма проведення аудиторних занять сприяють формуванню таких навичок і вмінь під час навчання, які стануть корисними під час професійної діяльності випускників-юристів.

Ділова гра активізує розумову діяльність і розвиває творчі здібності майбутніх юристів. У ділових іграх на основі ігрового задуму моделюються життєві ситуації, гра дає учаснику можливість побувати в ролі судді, обвинувача, захисника тощо, що наближає навчання до реальної дійсності, вимагаючи від студентів взаємодії, творчості та ініціативи. У навчально-виховному процесі ВНЗ ділові ігри допомагають студентам-правникам розвивати такі якості, необхідні для майбутньої роботи як: здатність працювати в команді; здатність брати на себе відповідальність при вирішенні різних питань; здатність проявляти ініціативу; здатність виявляти проблеми та шукати шляхи їх вирішення; вміння аналізувати нові ситуації і застосовувати для їх аналізу вже наявні теоретичні знання; вміння розвивати взаєморозуміння між учасниками гри.

Ділова гра — є засобом активного навчання, який сприяє досягненню конкретних завдань, структурування системи ділових стосунків учасників. Конструктивними елементами ділової гри є проектування реальності, конфліктність ситуації, активність учасників, відповідний психологічний клімат, міжособистісне та міжгрупове спілкування, розв'язання проблем, сформульованих на початку гри.

Ділова гра є комплексною, багатфункціональною дією, у межах якої сполучено кілька взаємопов'язаних видів діяльності: аналіз і пошук розв'язання проблем, навчання, розвиток, дослідження, консультування, формування колективної діяльності.

Традиційні ділові ігри мають заздалегідь розроблений сценарій, орієнтовані на вирішення типових проблемних ситуацій, мають на меті навчити учасників гри оптимально розв'язувати ці проблеми.

У навчальному процесі ділову гру використовують з метою закріплення знань, які студент здобуває у процесі лекційних і семінарських занять, самостійної роботи.

Характерною ознакою ділової гри підвищена, порівняно з традиційними методами, ефективність навчання.

Ділова гра, імітуючи окрему ситуацію, дає змогу розв'язувати конкретно сформульовані завдання та проблеми, розробляти методи розв'язання проблем. Вона має жорстку структуру і правила, її головною функцією є вироблення навичок і вмій діяти у стандартних ситуаціях. Ділову гру використовують для засвоєння нового та закріплення вже вивченого матеріалу, вона дає можливість студентам зрозуміти і вивчити навчальний матеріал з різних позицій.

Для проведення на семінарських і практичних заняттях оптимально підходять різні модифікації ділових ігор: імітаційні, операційні, рольові ігри, діловий театр. Зокрема, на семінарських заняття з міжнародного права проводяться ділові ігри: «Засідання Міжнародного Суду ООН», «Рада Безпеки ООН: ухвалення резолюції на основі Глави 7 Статуту ООН», «Мирні засоби вирішення міжнародних спорів» та інші. Всі ігри проводяться за підготовленим викладачем сценарієм.

Слід зазначити, що в навчальних іграх використовується не тільки ігровий метод як такий. У процесі гри можна застосовувати групову та індивідуальну роботу, спільне обговорення, проводити тестування, опитування та «мозковий штурм», створювати рольові ситуації. Іншими словами, гра органічно поєднує і дозволяє використовувати різні інноваційні та активні методи. У рольовій грі досягається більш високий рівень спілкування, ніж при традиційному навчанні.

Успіх проведення ділової гри залежить, у першу чергу, від чіткого моделювання елементів як плану змісту, так і плану вираження, від належної взаємодії викладача та студентів.

Використання у навчально-виховному процесі активних методів навчання, які передбачають реалізацію конкретних ситуацій, рольові та ділові ігри створюють умови для глибокого засвоєння здобутих знань, для творчості, до навчання творчістю.

*Намясенко О. К., канд. юрид. наук, доц. кафедри
правового регулювання економіки*

РОЛЬ МІЖПРЕДМЕТНОГО ТРЕНІНГУ В ПРАКТИЧНІЙ СКЛАДОВІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ

Підготовка студентів освітньо-кваліфікаційного рівня магістр юридичного факультету здійснюється за кількома напрямками: проходження переддипломної практики, підготовка та захист ма-